

1995 - 2015 * 20 let

List

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

Intervju z Danico Pirečnik
na strani 5

12

15

15

18

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poština
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XX
ŠT. 11
24. JUNIJ 2015
1,60 EUR

70 LET ZBIRATELJSTVA str. 12
RAZSTAVA V BELIH VODAH str. 15
OTROCI USTVARJAJO str. 15
NAJMLAJŠI RAZISKOVALCI str. 18

OBČINA ŠOŠTANJ
KOMISIJA ZA PRIZNANJA
 Trg svobode 12, 3325 Šoštanj,
 telefon: (03) 89 84 300,
 fax: (03) 89 84 333

Občina Šoštanj, Komisija za priznanja na podlagi Odloka o priznanjih Občine Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 7/2011) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŠOŠTANJ V LETU 2015

1. Javni razpis je objavljen za zbiranje predlogov za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2015. Podeliti je mogoče največ:

- eno priznanje Častni občan Občine Šoštanj,
- tri Priznanja Občine Šoštanj,
- tri Plakete Občine Šoštanj.

2. Predloge za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2015 lahko podajo:

- občani in združenja občanov iz Občine Šoštanj,
- zavodi, politične stranke, gospodarske družbe in druge pravne osebe s sedežem ali organizacijsko enoto v Občini Šoštanj ter
- subjekti lokalne skupnosti.

Posamezni predlagatelj lahko poda največ:

- en predlog za podelitev priznanja Častni občan Občine Šoštanj,
- tri predloge za podelitev Priznanja Občine Šoštanj in
- tri predloge za podelitev Plakete Občine Šoštanj.

Predlagatelj ne more za prejem priznanja predlagati sebe.

3. KRITERIJI ZA PODELITEV PRIZNANJ

Častni občan Občine Šoštanj Priznanje Častni občan Občine Šoštanj lahko prejme posameznik, ki je s svojim delovanjem, dosežkom ali uspehom doprinesel izjemni prispevek h kvaliteti življenja in dela občanov Šoštanja, k razvoju v Občini Šoštanj ali k uveljavitvi in ugledu Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti na državni ali mednarodni ravni.

Priznanje Občine Šoštanj Priznanje Občine Šoštanj lahko prejmejo posamezniki, skupine ali združenja posameznikov, društva, organizacije, skupnosti, zavodi, podjetja in druge pravne osebe. Podeli se za takšna dejanja, delovanje, dosežke ali uspehe, ki so opazno izboljšali kvaliteto življenja ali dela občanov ali so opazno povečali razvoj v Občini Šoštanj ali ugled Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti.

Plaketa Občine Šoštanj Plaketo Občine Šoštanj lahko prejmejo posamezniki, skupine ali združenja posameznikov, društva, organizacije, skupnosti, zavodi, podjetja in druge pravne osebe. Podeli se za dejanja, delovanje, dosežke ali uspehe, ki so kakorkoli pozitivno učinkovali na kvaliteto življenja ali delo občanov, na razvoj v Občini Šoštanj ali na ugled Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti.

4. Predlog za podelitev priznanj mora vsebovati:

- podatke o predlagatelju (ime in priimek oziroma naziv, naslov stalnega prebivališča oziroma sedeža pravne osebe ali organizacijske enote),
- ime, priimek, datum in kraj rojstva ter naslov stalnega prebivališča, lahko pa tudi druge
- opredeljitvene oznake predlaganega prejemnika priznanja, če gre za posameznika ali skupino posameznikov,
- firmo oziroma registriran ali drug uradni naziv, sedež in organizacijsko enoto, lahko pa tudi druge opredeljitvene oznake predlaganega prejemnika priznanja, če gre za združenje
- posameznikov, politično stranko ali drugo pravno osebo,
- navedbo predlaganega priznanja,
- navedbo dejanja, delovanja, dosežka ali uspeha, zaradi katerega je predlog podan in utemeljitev predloga,
- listine, katere izkazujejo dejanje, delovanje, dosežek ali uspeh ter izpolnitev kriterijev za priznanje po predlogu, če obstajajo.

5. Prejemnike priznanj Občine Šoštanj določi s sklepom Občinski svet Občine Šoštanj.

Podelitev priznanj Občine Šoštanj opravi župan praviloma na svečani seji Občinskega sveta Občine Šoštanj ob prazniku občine, ali ob drugi primerni priložnosti, kot je kulturna prireditev, športna prireditev ali druga javna prireditev, katere narava je skladna s priznanjem, ki se bo podelilo.

6. Predlagatelji naj predlog za podelitev priznanj podajo na obrazcu, katerega dobijo pri občinski upravi in na spletni strani Občine Šoštanj in vložijo ali pošljejo na naslov Občina Šoštanj, Komisija za priznanja, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, **od 15. 6. 2015 do 26. 8. 2015 do 12. ure.**

Predlog mora biti oddan v zaprti kuverti z oznako »**JAVNI RAZPIS ZA PRIZNANJA**«.

Prepozno predložene predloge in predloge, ki jih niso podali upravičeni predlagatelji, bo komisija izločila iz nadaljnje obravnave.

KULTURA EKOLOGIJE, VČERAJ IN DANES

Tu pa tam me spomin zanese v rosno otroštvo, vsakega kdaj. Kak utrinek je iz tretjega leta, ko sem bila v bolnišnici zaradi škrlatinke in kot izza meglene koprene se mi prikazuje bela soba in ograjena postelja, najbrž otroška, kakopak. Zraven mene pa v sobi punčka, ki je dobila obisk. Jaz ga menda nisem, predaleč smo bili od Celja in precej je bilo treba pešačiti do prvega vlaka. No, tisti punčki so prinesli žele bombone. Mehke barvite lunice, posute s sladkornimi kristali. Prav teh se spominim, kajti tista teta je tudi meni dala eno...

Drug spomin je malo mlajši. Zagotovo pa sem bila predšolska. Živelimo na samem, le moja teta je stanovala v majceni hiški tik ob naši. Pravili so, da je tisto hišo zgradil njen stric, malo prizadet po ljudskih normah, ampak neznansko ročen in spreten mož, ki je sam naredil vse, kar se je narediti dalo. Kakorkoli že, hiška je imela lopo in eno sobo, pa škripajoče stopnice na dile, kjer je po mojem spominu stala omara in divan in se je izpod skrušenega ometa videlo nekakšno dračje, štrleče iz stene. Kaj vem, iz kakšnega materiala je bila zgradba, stala pa je. Svojih sto let in bi še, če je ne bi pred kratkim porušili.

Moja mama ni hodila na šiht, kam pa bi bila šla s šestimi otroki, in naše otroštvo je bilo seveda silno skromno. Ta teta pa je delala v fabriki in iz mesta nosila dobrote, za katere mi še vedeli nismo. Konzerve, klobase in take reči. In paradiznikovo mezgo v tubah. Njena bajtica

je stala le kak meter od potočka, v katerem so tiste čase plavale še rejene pikčaste postrvi - pa tudi konzervne škatle in tube od mezge. Da, teta je prazne embalaže gladko metala skozi okno naravnost v potok. Spominim se, da sem pogosto brodirala po vodi in iskala te reči. In kar je za današnje čase najbrž nepojmljivo, iz tube sva z bratom z veseljem izsesala preostanek sladkaste rdeče brozge in po robu škatlice od paštete s prstkom »šobala« morebitne ostanke. Najbrž je bilo tega tako malo, da naju niti črvičiti ni moglo.

Tako je bilo tiste čase, kar nekaj desetletij nazaj. Taka je bila ustaljena praksa na podeželju. Odpadke pač nekam, saj jih je voda odnesla ali pa gošča prerasla. Vsaka hiša je imela svoje smetišče, naša majhnega, ker nismo razmetavali za nepotrebne stvari. Plastike ni bilo, pa tudi druge embalaže ne, saj kar je zraslo na naši njivi in vrtu, ni bilo nikoli zavito v kak nerazgradljiv material. Kvečjemu v časopisni papir. Kar je zgorelo, je mama tako ali tako pokurila, kar je zgnilo, je šlo na gnoj. In za nas, otroke, ni bilo lepše zabave, kot da smo šli na sosedov odpad, kjer smo našli prave čudeže. Živo se spominim kozarčkov od kolonjske vode, ki jo je uporabljal sosedov gospodar, velik kmet. Mnogo mogočnejši, zdel se mi je tudi večji in z veliko bolj napetim trebuhom kot naš drobcen, od dela izžet ati. Kozarčki so nebeško dišali in z bratom sva jih domov nanosila kar lepo zbirko. Rada sva pobrala tudi stare piskrčke, čeprav so imeli luknje, zvite

aluminijaste žlice, kakšne škatle in podobno kramo. Doma smo se potem igrali trgovino... kupiš kolonjsko, tristo dinarjev...

Kaj hočem pravzaprav reči: to, da ne moje tete, ne nikogar drugega nihče ni klical na zagovor, niti postrani gledal, kaj šele da bi se obregnil ob smetišče na robu gozda... čeprav je na njem mrgolelo miši in kač in podgan...

Nostalgija za starimi časi je lepa reč, ampak nov veter je na marsikaterem področju prinesel resnično samo pozitivne spremembe. Ena je gotovo pri ravnanju s smetmi. Mene je danes sram odvreči papir na tla in tako smo naučili seveda tudi naše potomstvo. Sram pred samo sabo, tudi če me nihče ne vidi. Vsa stara odlagališča so večidel zasuta, počiščena ali vsaj preraščena. Pred vsako hišo zabojnik za smeti, v našem kraju po dva: eden samo za plastiko in kovinske odpadke, drugi za ostalo drobnjarijo. Dva, tri kilometre proč še dodatni skupinski zabojniki za papir, steklo. Urejeno. Hvala bogu, si mislim, da smo tako daleč, da sosedova punčka, ki še ne zna reči R, vpraša »Kje je pa koš?«, če ji dam liziko. Da se vsaj s koticom razuma skoraj vsak med nami le zaveda, da zemlja ni samo za našo generacijo in mogoče še za naše otroke, da ni naša, da ni nikogaršnja. Da je božji dar, ki nam stotero povrne, če spoštljivo delamo z njo in na njej. In se tisočero maščuje, ker jo hočemo imeti za norca. Božji dar, ponujen za to, da na njej vsak preroma svojo pot in poskusi udejanjiti namen, s katerim je nanjo bil poslan.

Vir: splet

VSEBINA

Revija za kulturna
in druga vprašanja
občine Šoštanj in širše.

- 2 **Razpis**
- 3 **Uvodnik**
- 5 **Intervju**
- 11 **Muzej**
- 12 **Ljubeči zbiratelj**
- 14 **Podoba kulture**
- 16 **Zgodba**
- 18 **Vrtec**
- 19 **Šolski list**
- 20 **Knjižnica**
- 21 **Cerkev**
- 22 **Napovednik**

Izdaja

Zavod za kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

*Kritične pripombe na vsebino ali
obliko Lista bodo dosegle svoj
namen le, če jih boste posredovali
s kratkim sporočilom na
e-naslov list.urednik@gmail.com*

Vodenje redakcije

mag. Milojka Bačovnik Komprej

Jezikovni pregled

ZUK Rezman

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s.p.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Naklada

700 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za LIST št. 12, pošljete najkasneje do
1. julija 2015 na elektronski naslov:
list.revija@gmail.com

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

**ZAGOTOVITE SI SVOJ IZVOD
NAŠE SEDANJOSTI DANES
IN ZGODOVINE JUTRI.
BERITE LIST!**

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam List, revijo za kulturna
in druga vprašanja občine Šoštanj in širše,
za letno naročnino v višini 20 €.

List pošiljajte na moj naslov:

_____ (ime in priimek)

_____ (naslov)

_____ (pošta)

_____ (lastnoročni podpis)

Z naročilom v letu 2015 sem si zagotovil
posebno knjižno nagrado, meseca
decembra 2015.

Prostor za
znamko
vrednosti A.

Zavod za kulturo Šoštanj

Trg svobode 12

3325 Šoštanj

Foto naslovnice:
Dejan Tonkli

Slike na zadnji strani:
vrtec Šoštanj

DANICA PIREČNIK

Danica Pirečnik, roj. Supovec je glasbena pedagoginja in zborovska dirigentka, ki jo v dolini poznajo predvsem glasbena stroka in pevci, s svojim delom pa predstavlja tisto najboljše, kar je v zborovstvu moč doseči in pevsko doživeti.

Po diplomi na Akademiji za glasbo je od leta 1978 vodila dekliški zbor Gimnazije Velenje in ga 1987 razširila v mešani mladinski pevski zbor. Prve pomembne zborovske uspehe je dosegala prav s tema zboroma doma, v širšem evropskem prostoru in Kanadi. Od l. 1999 v Velenju vodi Šaleški akademski pevski zbor, od l. 2000 tudi Rudarski oktet. Pri dolgoletnem delu s svojimi zbori je prejela veliko zlatih plaket na zborovskih tekmovanjih in številna prva mesta in zlata priznanja v Evropi in Kanadi (najpomembnejše Grand Prix leta 1998 na mednarodnem tekmovanju »KATHAUMIXW« v Kanadi z gimnazijskim zborom, Grand Prix leta 2009 na zborovskem tekmovanju v Varni in 2010 finalni nastop na tekmovanju za Veliko nagrado Evrope tudi v Varni - slednja s Šaleškim APZ). Za svoje dosežke je l. 1996 prejela državno priznanje Gallusovo plaketo, v Velenju pa Napotnikovo plaketo za izjemne dosežke v kulturi. Strokovno kritiko vedno prepriča z muzikalnostjo, strokovnim pristopom, glasbenim okusom in sugestivno močjo – to so kvalitete, ki odlikujejo njene prepričljive in pretanjene zborovske interpretacije.

Zadnja leta je dejavna tudi kot članica strokovnih žirij na slovenskih zborovskih revijah in tekmovanjih.

V Šoštanju kot stalnem bivališču živiš že od rojstva. Od kod prihajajo tvoji starši – vaš rod po očetu in materi? So bili tukaj doma tudi njuni predniki?

Tako je - že od rojstva živim v Šoštanju, razen osemletne odsotnosti, ko sem v Ljubljani najprej končala srednješolsko glasbeno izobraževanje in se nato po štirih letih vpisala na Akademijo za glasbo in jo tudi uspešno končala. Očetov rod izhaja iz Plešivca, po materini strani pa so tudi starši in stari starši bili Šoštanjčani.

Po kom si podedovala glasbeni talent, ki je življenjsko zaznamoval med otroki vaše družine ne samo tebe – čeprav edino profesionalno – ampak tudi brata? Kako so nato starši gledali na odločitve otrok – poklicno ali ljubiteljsko, da se bodo ukvarjali z glasbo? Kaj jima je to pomenilo?

V naši družini je bila glasba del vsakdana. Oče je bil klarinetist in dolgoletni član šoštanjske godbe na pihala, v okviru katere je vzgojil celo četico mladih klarinetistov. Bil je tudi član jazz orkestra Elektra, ki je v 60. letih deloval pod okriljem TEŠ-a. V mlajših letih je imel tudi svoj ansambel. Po materini strani so bili prav tako veliki ljubitelji glasbe. Mama je prepevala pri cerkvenem in kasneje pri ženskem pevskem zboru. Njen oče in brat sta bila prav tako dolgoletna člana godbe na pihala, njen

stric pa eden prvih dirigentov šoštanjske godbe. Profesionalno se je z glasbo ukvarjal tudi brat, sedaj pa tudi dva nečaka.

Oče je mene in oba brata kar pogosto vodil s sabo na vaje obeh orkestrrov, kjer sem se soočala ne samo z glasbo, ampak tudi s spoznanjem, da je potrebno v kvalitetno izdelano skladbo vložiti veliko truda.

Oba starša sta s svojim vzgledom vsekakor vplivala na naša nadaljnja glasbena pota in nas pri naših odločitvah tudi podpirala.

Foto: Dejan Tonkli

Kaj pa pomeni tebi – ko se danes ozreš na prehojeno pot – ki seveda še zdaleč ni končana, pa vendar – ko imaš za sabo izjemne uspehe na poti zborovodstva?

Glede na dejstvo, da se profesionalno ukvarjam z glasbo, le-ta zame ni vedno sprostitelj – je pravzaprav sredstvo, ki mi pomaga, da se celostno, tako duhovno kot fizično, regeneriram, razvijam in si oblikujem odnos do vsega – predvsem čustvenega notranjega sveta. Glasba mi pomaga izostriti videnja, da znam čustva usmeriti s pravo intenziteto v pravo smer.

Vrniva se v šolska leta. Kako je bilo iti od doma v Ljubljano že v srednjo glasbeno in baletno šolo pri 15 letih? Je bil klic glasbene muze zavest, da je to edina možna pot zate, čeprav te je dokaj zgodaj peljal iz varnega zatočišča dvoma? Ali je bil v teh letih kdaj trenutek dvoma, da si ali nisi izbrala prav?

Že kot otrok sem si srčno želela, da bi se ukvarjala z glasbo, in pri tem me je močno podpiral predvsem oče pa tudi glasbeni pedagogi, ki so me vzgajali v nižji glasbeni šoli. Spominjam se sprejemnega izpita na srednji glasbeni šoli v Ljubljani, ki me je zaznamoval za celo življenje. Ko sem izvedela, da sem sprejeta, je to postal zame eden mojih najsrečnejših dni. Nikoli se mi v letih šolanja ni porajal občutek dvoma o izbrani poklicni poti – nasprotno, če bi se še enkrat rodila, bi izbrala enako pot.

Kdo je v letih glasbenega šolanja v srednji šoli in kasneje na akademiji najbolj zaznamoval tvoj glasbeni »credo« – umetniško filozofijo, v čem oz. kako?

Imela sem veliko srečo, kajti že na srednji šoli so me poučevali profesorji – izjemne osebnosti, ki so mi odpirali svetove in so mi tako osebno kot tudi strokovno pomagali zoreti. To so bili pianist Andrej Jarc, skladatelj Zvonimir Ciglič, Pavel Šivic, Samo Vremšak, Uroš Krek, Vilko Ukmar, dirigent Marko Munih in odlična profesorica za metodiko glasbenega pouka Breda Oblak. Želim pa izpostaviti izjemnega glasbenega pedagoga, odličnega dirigenta, intuitivno pa zelo muzikalnega glasbenika profesorja Janeza Boleta. S svojo zelo poglobljeno umetniško dejavnostjo in poduhovljenim pristopom do glasbe me je kot srednješolski in kasneje univerzitetni profesor usmerjal k najvišjim zborovskim idealom tako stilno, programsko kot tudi izvedbeno. Imel je izbran okus v iskanju interpretacij, poglobljen odnos do teksta, popoln je bil v razumevanju in podajanju renesančne polifonije. Privzgojil nam je odnos in tenkočutno potrebo do spoštovanja slovenske ljudske pesmi. Njegova metodika zborovodstva je na predavanjih zašla v pravo glasbeno filozofijo. Moj drugi vzornik pa je bil eden najboljših dirigentov tistega časa na področju vokalne glasbe dr. Gyorgyi Mihalka. Odkrival mi je veličino madžarskih skladateljev, pokazal pot k postavljanju in usvajanju težjih intonacijskih in tehnično zahtevnih konstruktov, mi razlagal zakonitosti stilnih interpretacij, predvsem pa me je poučil o širini našega poslanstva, ki

ni povezano samo s prepevanjem, ampak tudi s privzgojo čustvene inteligence pri mladih in plemenitenjem njihovega glasbenega okusa.

Kaj ti je dalo srednješolsko glasbeno okolje poleg pouka v šoli tudi z vsemi spremljajočimi aktivnostmi in tudi druženjem v krogu enako doživljajočih vrstnikov in profesorjev? Kako pomembno se ti nasploh zdi to obdobje za razvoj mladostnika, ki že nakazuje svoje poteze osebnosti in tudi talente?

Ko sem obiskovala srednjo glasbeno šolo, smo bolj ali manj vsi dijaki te ustanove živeli v glasbenem internatu, v katerem so se naše sobe imenovala po imenih slovenskih skladateljev. Znotraj različnih interesnih dejavnosti smo bili glasbeniki zelo aktivni. Tako je v internatu deloval zabavni ansambel, nekaj je bilo tudi malih komornih skupin, jaz pa sem že v tistem obdobju začela voditi internatski mešani zbor, s katerim smo nastopali na proslavah in različnih priložnostnih prireditvah. Od tu so moji prvi začetki in srečanja z zborovsko poustvarjalnostjo. Pogosto smo skupaj s profesorji obiskovali generalke in simfonične koncerte v Slovenski filharmoniji in naslednji dan vneto razglabljali in analizirali koncertne programe in izvedbe. Največ pa mi je v tem obdobju pomenilo prepevanje v srednješolskem dekliškem zboru pod vodstvom prof. Janeza Boleta, ki je v koncertne programe vključeval skladbe različnih stilnih obdobji, pogosto pa renesančni izbor in gre-

Foto: ŠAPZ

Foto: Dejan Tonkli

gorijanski koral, ki je bil zame nekaj nenadkriljivo lepega in izjemnega. Še posebej smo se veselile izvedb različnih novitet še takrat živečih skladateljev, ki so vsaka po svoje nazovale nove – sodobne zborovske smerice. Skratka, vpliv okolja in mentorji, ki so znali prebuditi talente, so bili tisti oblikovalci, ki so začrtali mojo nadaljnjo glasbeno pot. Menim, da so to tisti bistveni dejavniki, ki so za razvoj vsakega mladega človeka potrebni in motivacijsko vzpodbudni.

Sprejemanje in doživljanje glasbe pri vsakem posamezniku razumem kot dar, ki ti je položen v zibelko. Vsak mladi človek mora te talente poiskati, jih razvijati in nesebično podajati naprej.

Ko si bila še študentka, si v domačem kraju že dobila prve učence, torej si na pedagoško pot stopila mlada. Poleg poučevanja klavirja oz. glasbe si nato kmalu sprejela tudi vodenje osnovnošolskega zbora. Kako si sprejela vlogo pedagoga in kako pomembna se ti zdi ta vloga za otroka?

Danes se sprašujem, kako sem zmogla poleg rednega študija združevati pedagoško delo – poučevanje klavirja na glasbeni šoli FKK Velenje in vodenje mladinskega pevskega zbora na OŠ Biba Röck v Šoštanj. Vlogo pedagoga in zborovodje sem vzela zelo odgovorno, z velikim intuizmom in željo naučiti tako, kot mi je narekovala vest in

znanje. Predvsem mladinski pevski zbor, ki je štel okoli 40 do 50 pevcev, mi je postal velik izziv, ne samo iz strokovnega ampak tudi vzgojnega zornega kota.

Profesor Bole nam je pogosto govoril o tem, kako kasneje v našem vzgojno-izobraževalnem procesu izoblikovati odnos do samega sebe. Navajam: »Ko boste iskali popolnost v poklicu, se mu morate povsem predati in od sebe zahtevati kar največ, pa vedno ostati zvesti svojemu notranjemu, poduhovljenemu razmišljanju o glasbi, to vam bo dalo svoj osebni pečat, predvsem pa tisto izrazno moč, ki je potrebna za podajanje na odru.

Kaj lahko poveš o svojih opažanjih – zlasti v duhu današnjega časa, ko se posvečanju umetnosti v šoli vedno bolj zmanjšuje pomembnost – kako pomembna je ta vzgoja za otroka, tudi kasneje mladostnika? Kaj vse daje petje v zboru mlademu človeku, saj je to vendarle prostočasna, neobvezna dejavnost?

Dejstvo je, da sodelovanje v zboru pri mladem človeku gradi vrednostni sistem, ki mu pomaga pri socializaciji, ustvarjanju samopodobe in kultiviranju. To so tudi osnovna načela humanistične vzgoje, o kateri so govorili že stari Grki, ki so glasbi pripisovali velik etični pomen, ki naj v razvoju mladih pripomore k moralno in etično izoblikovanemu človeku. Prav ta socializacija, ki je prisotna

pri vsakem pevcu, je enkratna šola družbi, ko se pevec v zboru kot osebek izniči in se prelevi v del celote, za tisti trenutek izgine in nato zasije kot žarek v skupini, ki dela predano in nesebično za isti cilj.

Žal je v današnjem svetu, utrujenem od materializma, egoizma in popačenih vrednot, miselnost mladih čedalje bolj postavljena na individualne rezultate različnih zbiranj točk. Pri tem vedno bolj uspeva le učenec, ki tekmuje za uspeh in gleda samo nase.

Na splošno pa naš izobraževalni sistem premalo pozornosti posveča sistematičnemu soočanju z umetnostjo pri mladih in jo prepušča le zanimanju in volji posameznih profesorjev volonteristov in mentorjev, ki se vsak po svoje trudijo ponuditi in pokazati več.

Mladi pa, ki pa imajo možnost soočiti se z umetniškimi vrednotami, pokažejo višje zavedanje in sprejemanje različnih idej in ljudi, so ustvarjalni, imajo že izoblikovane estetske vrednote, naučijo se pozornejšega opazovanja sveta ter ohranijo zanimanje za pravo umetnost in jo tudi znajo ovrednotiti in ceniti.

Pa stopiva na pot tvoje zborovodske glasbene kariere. Začela si (kot rečeno) na osnovni šoli, kot mlada še študentka si prevzela dekliški pevski zbor gimnazije Velenje (sprva še ob mag. Ivanu Marinu) in MeMPZ Svoboda Šoštanj. Trije zelo raznoliki sestavi, vsak s svojo predz-

godbo, so bili kar velik zalogaj za zborovodkinjo začetnico, zlasti, ker ima vsak svoje poslanstvo, cilje in ne nazadnje tudi pedagoško, morda celo družbeno vlogo.

Res je tako, vsak od teh treh pevskih zborov je imel svoje poslanstvo, pa tudi različno družbeno vlogo, vendar je bila pri vseh treh korpusih vedno v ospredju ena sama velika želja – delati tako, da vedno naredimo korak naprej. Menim, da naloga vsakega zbora ni samo peti in se družiti – zbor je umetniško telo z odgovornim umetniškim delovanjem in napredovanjem, in to miselnost sem vedno zagovarjala in vzgajala že takrat, ko sem začela s tem zahtevnim pa tudi hvaležnim poslanstvom, kot je vodenje zbora.

Kaj je tvoje vodilo pri izbiri pevskega programa – kaj za koncerte, kaj za tekmovanja, pri katerih so določene stvari tudi predpisane, pa vendar ima pri tem kdaj dirigent možnost izbire znotraj tega?

Izbira programa je vsekakor zelo pomembna, če ne najpomembnejša naloga, ki mi pred začetkom pevske sezone vzame kar veliko časa. Menim, da je to najzahtevnejši del v procesu dela z zborom. V izboru vedno najprej izhajam iz besedila, ki mora biti ujeto v zlito zvočno harmonsko strukturo in usklajeno z vsebino. Vsekakor pa je v inovativni izbiri programa potrebna kar velika mera poznavanja zborovske literature – svetovne in domače. Če se le da, sledim svojemu notranjemu občutku – vzgibu, ki me vodi do prepričljivih interpretacij. Moj fokus izbire je prilagojen tudi temu, ali je pevska sezona tekmovalna ali koncertna, največ pa je odvisno od tega, kakšen sestav pevcev me čaka na začetku sezone.

V tekmovalnih programih mora zbor pokazati vse najboljše lastnosti, mora v izbiri programa ustrezati propozicijam, ki jih narekujejo razpisi, potruditi pa se je potrebno tudi v končni interpretativni podobi za verodostojno izvedbo obveznih skladb. Pri izvedbah obveznih skladb, ki jih pojejo vsi tekmovalni zbori, žirija najlažje specificira uvrščenost. Izbira programa je odvisna tudi od tehničnih sposobnosti pevcev. Pri gimnazijskem zboru, pri katerem so bili problematični obsegi glasov, vokalno-tehnična zahtevnost literature, predvsem pa motivacija, je moral biti izbor omejen na primerno izbran opus skladb, medtem ko je bila pri akademskem pevskem zboru možnost izbire programa veliko bolj široka – da, včasih celo prezahtevna. Tu sem imela možnost koncertne programe oblikovati tudi stilno – glede na vsebinsko zasnovu ali kronološko zaporedje, ali pa mešanico tekmovalnega programa v kombinaciji z ustreznimi literaturo, ki je dopolnjevala rdečo nit. Vsekakor moraš biti dovolj moder in pazljiv,

da je domet izbire ustrezen z dojemljivostjo pevcev in da lahko izvedbe zaživijo v popolni povezanosti med sporočilnostjo in učinkovito izdelano pevsko artikulacijo.

Tvoji koncerti so znani kot zahtevni – s tem mislim tako po izboru literature kot tudi po izjemni izvedbi in muzikalni interpretaciji – torej ne v slogu vsečne glasbene literature kot tudi ne »poceni« glasbenih učinkov za vzbujanje navdušenja. Nekako čutim, da je ena od tvojih tihih nalog (v dobrem smislu) tudi vzgoja poslušalcev, poleg seveda absolutnega stremjenja k čim bolj strokovni in prepričljivi glasbeni slogovni upodobitvi.

Nedvomno je glasbeni jezik tisti, ki vzpostavlja žive vezi med izvajalci in poslušalci. Prav gotovo ima zborovsko petje še bolj intenzivno in poglobljeno vlogo, saj z dobro poezijo lahko prenašamo pesmi in kulturo petja med množice na veliko bolj konkreten, doumljiv in učinkovit način. Pomembno pa je, da si ob izvajanju glasbe čist in odprt, da lahko premostiš in zadovoljiš svoj osebni čut za lepoto in interpretiraš glasbeno delo v smislu vzorne realizacije zapisanega glasbenega dela. Pot do tako idealnega prenosa glasbenega zapisa pa je trnova, potrebno je veliko volje, predvsem pa vztrajanja in osebnega študija. Najlepše pa je, ko veš, da si dal vse od sebe in si na koncu potešen z nekim posebnim občutkom, ki ga občuti tudi zbor in posredno tudi poslušalci. Trikotnik med dirigentom, izvajalci in občinstvom je tako sklenjen.

Je med interpretacijo priredbe ljudske ali npr. renesančne skladbe s teh vidikov sploh kakšna razlika? Kako gledaš na novejšo »trende« v pevskih sestavih, da mora biti v programih tudi kaj »lahkotnejšega«, za vsako uho, tudi glasbenih laikov?

Vsako izbrano glasbeno delo je zame iz interpretativnega zornega kota odgovorna naloga. Pri tem gre nedvomno za natančen in discipliniran pristop pa tudi za izkušnje in instinkt, ki sem ga z leti pridobila. Vsak od nas zborovodij ima svoj osebni čut in lepoto do dojemanja glasbe, ki pa je odvisna tudi od širine glasbenega znanja in poglobljenega branja skladateljeve partiture. Ni pa vse vedno zapisano na papirju, zato moraš sam izluščiti resnico o zapisanem in z odgovornostjo poustvariti tudi najmanjše, a cenjeno glasbeno delo. Zlasti ljudsko glasbo (tudi drugih narodov) z velikim veseljem, zavzetostjo in odgovornostjo ne nazadnje gojimo tudi v Rudarskem oktetu, ki ga vodim že 15 let. »Lahkotnejši programi« so stvar osebnega glasbenega okusa, predvsem dosegljivi širšim

množicam, vendar pa prav po izbiri programske sheme prepoznamo zborovodje in zборе, ki pa imajo seveda vsak svoje občinstvo in občudovalce.

Na nekaj najtežjih tekmovanjih (z ŠAPZ-om kot tudi še z zborom ŠCV) si poleg zmag ali posameznih nagrad osvojila tudi naziv najboljši/a dirigent/ka tekmovanja. Kaj meniš, da je pripeljalo različne mednarodne žirije do take odločitve za tvoje delo oz. kako so zapi-sale utemeljitve?

Zborovska tekmovanja smo imeli za sredstvo, s katerim smo prav zaradi izbire programa dvigovali kakovost zbora, se preizkušali v vzdržljivosti in strpnosti ob filigranskem delu, ki ga je pogojevala izbira »zahtevnega programa«. Sprva sem se tekmovanju udeleževala iz lastnih ambicij, ko pa sem dosegla nekaj začetnih uspehov, tekmovanju za svojo osebno potrditev nisem več potrebovala. Osnovno vodilo mi je bilo in mi je še vedno poiskati v izvedbah kar se da muzikalno – zvočno valovanje, ki kroži in se prenaša do tistih stanj, ko se spogledamo in vemo, da je to tisto pravo, kar smo iskali. Prav gotovo so omenjena dejstva vplivala na ocene žirantov, ki jih je bilo na določenih mednarodnih tekmovanjih tudi do osem članov. Izzivi so bili iz leta v leto težji in tudi lepši, osebne nagrade, ki jih nisem pričakovala niti razmišljala o njih, sem pa razumela oz. sprejela kot strokovno potrditev, da delam prav.

(dod. A. Š.): Naj jih omenim samo nekaj: To je čisto čudežni ansambel – sploh ne vem, kako naj ga hvalim. Velenjski pevci so s svojo močno zborovodkinjo našli glasbo, ki sploh ni reprezentativna samo za njihov kraj in tudi za slovensko Celje ne. (Peter Kušar o nastopu na pevskem festivalu v Celju);

Pohvala gre najbolj precizni in muzikalni zborovodkinji, ki ji gredo tudi čestitke za nagrade in kvalitetno opravljeno delo ter dosežen rezultat. (Stojan Kuret);

Upam, da bo vaše bivanje v Kanadi prijetno in boste kmalu spet prišli k nam. Lahko smo veseli, da vas gostimo. Občinstvo vas ljubi! (Michael Gormley);

Dobro izbran program – zapeto z veliko čustev in občutkom – vse je bilo prelepo povezano. Bravo! Hvala vam za čudovito izkušnjo – razvedrilo in razsvetljenje.

(Dale Nobel);

Čudovito sestavljen nastop, povsem prevzemajoč, muzikalno izjemen, izstopajoče tehnične in muzikalne sposobnosti, zelo očarljivo, zelo ganljivo. Bravo! (Carl Little) ...

Kaj pomeni nagrada na tekmovanju zboru kot celoti, kako pomembna je za

pevce in kako jo povezuješ s svojim delom? To ti je prineslo tudi kar nekaj vabil za prevzem umetniškega vodenja naših najvidnejših zborov iz središča Slovenije (Ave, Slovenski madrigalisti ...), pa si se vseeno odločila ostati doma, v »rodni Šaleški dolini.

Nagrade, predvsem pa »nepričakovane«, pevcem prav gotovo poplačajo ves trud, zahtevne vaje in priprave pred tekmovanji. Pri tem predvsem glasba sama in ta čudežni ustvarjalni proces ustvarjata posebne močne energije, ki povezujejo in plemenitijo naše skupno delo. Vsa ta dogajanja prav gotovo v življenju zaznamujeta vsakega pevca kot posameznika in ga prevzameta za vse življenje. V bistvu ne štejejo samo nagrade, ampak tudi spomini, ki jih prinašamo s potovanj.

Dolge a prijetne vožnje z avtobusom ali letalom, prepevanje repertoarja v poznih večernih urah, smešne in tudi nepričakovane spontane dogodivščine na turnejah, neskončna razglabljanja o umetnosti, koncerti, še posebej tisti, ki so namenjeni slovenskim izseljencem, napetost pred razglasitvijo rezultatov, iskreni objemi itd. Prepričana sem, da bodo ti spomini za vedno ostali neizbrisani v zavesti pevcev.

Meni osebno pa nagrade pomenijo potrd-

itev moje strokovnosti, da v dolgem ustvarjalnem procesu znam poiskati stilna interpretativna načela in jih uskladiti in postaviti na pravo mesto. Potrebno je pač doseči čim bolj popolno uresničitev skladateljeve zamisli in se približati bistvu – resnici v glasbi. K temu pripomorejo tudi naši medsebojni odnosi, odnosi na vajah, zagnanost in pripravljenost do natančnega dela. Vedno je potrebno znova in znova iskati vzdušja, ki pomagajo k plemenitenju petja in muziciranju. Včasih je to silno težko, ker prihajamo na vaje obteženi sami s sabo in bremen, ki nam jih postavlja življenje. Sem pa srečna, da sem imela skozi vsa leta svojega ustvarjanja okoli sebe predane in čudovite pevce – tudi osebnosti, ki so mi pomagali in mi pomagajo pri iskanju skupnih zborovskih idealov in s katerimi smo znali ohraniti tudi globoke prijateljske vezi.

Vabila so seveda mamljiva, nenazadnje tudi potrditev, da te poznajo in cenijo, a poleg družine mi delovanje v lokalnem okolju in kljub temu možnost doseganja dobrih rezultatov – ob podpori tudi tistih, ki odločajo o pogojih dela – znova dokazuje, da je s prizadevnim delom in študioznostjo moč vse dosežati tudi na »periferiji«. Tudi moje pedagoško poslanstvo (delo v glasbeni šoli, na gimnaziji) mi je bilo pomembno, sprejemala sem ga s polno zavezanostjo in odgov-

ornostjo. Zato smo tudi v Šaleški dolini lahko pisali pomembno lokalno in tudi nacionalno zborovsko zgodovino.

Povejva še nekaj o tvojem osebnem odnosu do glasbe. Imaš svoje najljubše slogovno obdobje ali morda avtorje? Katero obdobje zborovske glasbe je po tvojem mnenju dalo vokalni glasbi najglobljo duhovno osnovo? H kateri te morda znova in znova vračajo okoliščine, priložnosti?

Moj odnos do slogovnih obdobj se mi je skozi vsa ta leta mojega ustvarjanja spreminjal. V študentskih letih sem prisegala na obdobja renesanse, romantike, impresionizma ... Z leti mi je vse bolj postajala všečna sodobna (a ne alternativna) zborovska scena, ves čas pa sem imela zelo spoštljiv odnos do slovenske ljudske dediščine. S ŠAPZ-jem smo imeli obdobje, v katerem smo iskali tudi različne načine petja pri različnih ljudstvih in se lotili tudi petja alikvotnih tonov. Danes pa iz vsakega obdobja iščem dela, ki niso pogosto izvajana, a vendar po umetniški vrednosti presegajo stilne zakonitosti posameznih slogov. Pri izboru mi je zelo pomemben tekst – poezija. Pomembna mi je vsebina – poglobljena duhovna ali posvetna, in če je uglasbena tako, da uresničuje tudi

Foto: ŠAPZ

v glasbenem izrazu potrditev vsebine, potem je to tisto pravo, kar iščem. Tudi Slovenci imamo v zadnjem obdobju celo četico mladih ustvarjalcev – skladateljev, ki so razgledani, talentirani in ki se obračajo zvočnim harmonskim podobam današnjega časa. Da, tudi njihove novitete mi predstavljajo izziv. Je pa dejstvo, da ima vsako obdobje v vokalni glasbi mnogo vrednih del, ki izstopajo iz množice bogate literature.

Za obdobje renesanse govorimo, da predstavlja višek vokalne polifonije in zborovskega petja, vendar če se poglobim v zdajšnji čas, se je tonalni in tonski prostor v glasbenem izrazu tako zelo razširil v mnogo zvočnosti in k svobodnemu glasben-

emu izrazu, da se iz tega zornega kota lahko tudi današnja glasba kosa z bogatim renesančnim a-capella in cori speccati načinu petju. Seveda se tudi jaz zelo rada vračam k bogatemu renesančnemu izboru, ostajam pa tudi zvesta naši prelepi ljudski pesmi, ki jo iščem v novih predelavah in novi zvočni in harmonski izraznosti.

Za konec: kateri dogodek, povezan s tvojim zborovskim poslanstvom, ti je osebno – intimno polepšal življenje, dal največ in zakaj? Jih je morda več?

Nemogoče je iz množice koncertov, tekmovanj, turnej, gostovanj, priprav, inten-

zivnih vaj izluščiti najlepši dogodek pri mojem dolgoletnem delu z zbori. Resnično se jih je nabralo kar veliko. V trajnem spominu mi ostajajo koncerti v prečudovitih koncertnih dvoranah, cerkvah, katedralah, novosadski sinagogi, kjer smo uživali v bogatih arhitektonskih in umetnostnozgodovinskih skulpturah in lepo slišni akustiki. To so zame posvečeni prostori, ki imajo tudi večstoletno tradicijo sprejemanja vsega lepega – nadzemskega.

Zelo spoštujem ljudi, ki so nas prišli in nas še prihajajo poslušat, in zavedam se, da v te prostore pridejo zato, da bi slišali vsebino. In v tej vsebini se moramo najti mi izvajalci in jo podajati verodostojno – na čim globlji način.

Mnoga koncertiranja, tekmovanja in gostovanja v državah bivše Jugoslavije, Kanadi, Franciji, Grčiji, Španiji, Italiji, Madžarski, Poljski, Nemčiji, Slovaški in Bolgariji prav tako sodijo v mozaik šaleške in slovenske zborovske poustvarjalnosti. Omeniti pa je potrebno tudi moje skorajda 30-letno sodelovanje med našim gimnazijskim zborom in mešanim zborom THG gimnazije iz Esslingena, ki je prav zaradi obeh zborov oplemenitil in utrjeval kulturni dialog med obema mestoma.

Veličasten pečat pa je na meni pustilo sodelovanje pri enem najdrznejših slov. glasbenih projektov, to je izvedbi Mahlerjeve 8. simfonije (simfonije TISOČEV). Pri izvedbi nas je sodelovalo celo nekaj več kot 1000 izvajalcev. Skladatelj sam s svojim citatom o svojem delu in izvedbi sporoča: »Predstavljajte si, da nenadoma zazveni celotno veselje. To pravzaprav niso več človeški glasovi, temveč planeti in sonca, ki nenehno krožijo ...«

Na zahtevno izvedbo smo se APZ-jevci pripravljali celo leto, da smo jo dostojno izvedli in le tako lahko uživali pod dirigentsko palico enega največjih danes še živečih dirigentov Valerija Gergijeva. Pri izvedbi je sodelovalo sedemnajst profesionalnih in amaterskih zborov iz Slovenije in Hrvaške ter slovenska in zagrebška filharmonija. Na koncertu se je vse postavilo na pravo mesto, ujele in 'poklopile' so se tako izvedbene kot tudi duhovne energije, ki so nas dvignile nekaj centimetrov od tal.

Da, takšno moč ima glasba, ki ni znanost, je umetnost, pri kateri razumevanje in dojetje ne gre brez življenjskih izkušenj, duhovne poglobitve in čustvene odprtosti. Petje pa je umetnost, za katero zmeraj zmanjka pravih besed, kajti skozi glas se oglašča duša človeka, s pomočjo katere lahko sporočamo najlepša sporočila tega sveta.

Danica, v imenu pevcev in poslušalcev – hvala ti za vse, kar si dala in še boš naši dolini in širšemu pevskemu svetu.

Foto: osebni arhiv

KLEPETI POD PUSTIM GRADOM

Gostja zadnjega Klepeta pod Pustim gradom v prvem polletju 2015 je bila tokrat Anica Podlesnik. Prireditveni prostor v Muzeju usnjarstva na Slovenskem je bil poln do zadnjega sedeža, kar je bilo za ta, že skoraj poletni čas, kar presenetljivo. V pozitivnem smislu seveda.

V majskem klepetu je bilo govora predvsem o spominih na Topolšico, kjer je preživela mladost in Šoštanj, ki je veljal za okoliške prebivalce za kraj, kjer se dobi skoraj vse. Najbolj so ji ostali v spominu različni šoštanjski obrtniki in trgovci, ki so jih nasploh otroci zelo občudovali. Seveda pa je beseda nanesla tudi na dogajanje med drugo svetovno vojno in na tvegano delo, ki ga je opravljala. Prenašala je namreč pošto za partizane in bila zato vseskozi v nevarnosti, prav tako pa tudi njena družina. V svojih spominih je navedla tudi nemško šolo, v katero je morala hoditi v Šoštanj. Tam se je naučila tudi nekaj nemščine, predvsem pa so bile zanimive njene izkušnje z nemškimi učitelji in učiteljicami. S temi je imela tako negativne kot tudi pozitivne izkušnje. Po vojni je končala šolanje na nižji gimnaziji in se zaposlila na KLO Topolšica in kasneje na OLO Mozirje. Učiteljica Menihova pa jo je poslala na pedagoški tečaj in tako je leta 1947 začela svojo prvo učiteljsko službo v Belih Vodah. Leta 1951 se je preselila v Velenje, kjer se je zaposlila na takrat edini velenjski šoli, ki jo starejši prebivalci šaleške doline poznajo pod imenom konjušnica. Kasneje se je selila v novo službo v na novo zgrajeno šolo, za katero je predlagala, da se poimenuje po domačem pisatelju Gustavu Šilihju. Tam je bila zaposlena kot pomočnica

Foto: Jernej Hozjan

ravnateljica in učiteljica, vse do odhoda v pokoj leta 1983. Ves čas pa je bila dejavna tudi v dramski sekciji Svobode in lutkovni sekciji na Delavski univerzi, na šoli pa je vse do upokojitve vodila tudi planinski krožek. Dejavna pa je bila tudi pri udarniških delovnih akcijah, v Zvezi prijateljev mladine in tudi Počitniški zvezi. Za svojo aktivno udejstvovanje na vseh področjih je prejela tudi številna priznanja: Kajuhovo nagrado, priznanje Planinske zveze Slovenije za življenjsko delo, bronasto, srebrno in zlato priznanje PZS, priznanje za življenjsko delo Zveze prijateljev mladine, za pedagoško delo pa Šilihovo plaketo.

Zelo se razveseli, ko jo v javnosti ogovori kakšen od nekdanjih učencev, ki jih v vseh teh letih pedagoške dejavnosti res ni bilo malo. Gospa Podlesnik je kljub svoji starosti še vedno zelo aktivna na različnih področjih. Po upokojitvi se je pridružila Univerzi za tretje življenjsko obdobje in tam prevzela sekcijo pohodništva. Vključila se je tudi v druge krožke, predvsem se je navdušila nad etnološkim krožkom, kjer so obujali stare šege in navade. Še vedno obiskuje različne prireditve, proslave in kulturne dogodke. Predvsem pa zna na slikovit in tudi šaljiv način opisati različne dogodke iz bližnje in daljne preteklosti – in tudi na Klepetu pod Pustim gradom je bilo tako.

PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH NALOG

V poletnem začetku junija je v okviru Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva (ŠMZD) in Muzeja Velenje, potekala na velenjskem gradu v prostorih predstavitev treh raziskovalnih nalog, ki so jih naredili učenci OŠ Bratov Letonja iz Šmartnega ob Paki.

Obiskovalci te prireditve so lahko videli predstavitev treh raziskovalnih nalog, ki so nastale v okviru zgodovinskega krožka. Pod mentorstvom članice ŠMZD Marije Vodovnik sta bili predstavljeni dve nalogi z naslovoma: Ohranjanje spomina na preteklost v Šmartnem ob Paki in Sledi I. svetovne vojne v Šmartnem ob Paki. Pod mentorstvom Mojce A. Juras pa je nastala in bila predstavljena raziskovalna naloga z naslovom Tatu – modna muha ali še kaj več?. Vsekakor je potrebno poudariti, da so

bile vse tri predstavljene naloge, ki so jih izdelali mladi zgodovinarji v okviru Gibanja mladi raziskovalci za razvoj šaleške doline, nagrajene

z zlatim priznanjem. Učenci so prireditev sami povezovali in tudi sami poskrbeli za kulturni program.

Foto: Jernej Hozjan

ZVONE ANTON ČEBUL

Film o zbiratelju Zvonetu Antonu Čebulu, avtorja Janija Napotnika, katerega premiera je bila v šoštanjskem kulturnem domu v ponedeljek 15. junija, lahko razumemo večplastno.

Film govori o človeku, iskrenem lokal patriotu, zbiratelju, ki že sedemdeset let zbira različno narodno blago, ga preučuje in ohranja, prvotno seveda iz lastne zbirateljske strasti, a drugotno, primerljivo, iz želje zapustiti nekaj kraju in ljudem prihodnjih generacij. Gledano tako, je film posnet korektno, v njem je zajeto tako Čebulovo vsakdanje življenje, kakor tudi obsežna zbirka, ki jo hrani nekaj doma, nekaj pa v Vili Mayer v domačem Šoštanju. A seveda ponuja film veliko več. Na ogled postavi lokalno skupnost v kateri zbiratelj živi in njen odnos do posameznika. Kako se posameznik prepozna v nekem okolju, koliko mu to okolje nudi, ga vzpodbuja ali vsaj podpira. Gledano iz tega vidika je pohvalno, da so film podprli nekateri ključni predstavniki kulturnega in lokalnega okolja. Prepoznavnost posameznika, vsakdanjega človeka v neki skupnosti, je velikokrat iz tega ali onega razloga premajhna. Šoštanj je od nekdaj imel in ima imena, ljudi, na katerih je gradil svoj razvoj, ugled in nenazadnje celo obstoj. Mednje se je nedvomno zapisal Zvone A.

Čebul in nedvomno je, da mu lokalna skupnost priznava njegovo mesto. Kot tretje pa se skozi film o zbiratelju, odpira še ena zgodba posameznika. To je zgodba Šoštanjčana Janija Napotnika, ki ni prvič in gotovo ne zadnjič opozoril na kraj in na ljudi v njem, To počne na različne načine, v besedi, pesmi, fotografiji in največkrat s pomočjo kamere. Njegovi projekti, več ali manj znani, so prisotni v okolju že par desetletij. Njegovi umetniški izdelki opozarjajo na problematiko, poudarjajo lepoto ali sporočajo, da je treba v okolju v katerem smo, dati prostor razvoju, kulturi, umetnosti, ljudem, ljubezni, srčnosti, dobroti in drobnim vsakdanjostim, ki gradijo naš čas. Ta čas pa je pomemben, ker kakor ga bomo prepoznali tisti, ki živimo v njem, takega bodo živeli tisti za nami. Jani Napotnik v svoji osebni drži, v kateri strmi k tankočutnemu zaznavanju okolja in predvsem kako se počutijo ljudje v njem. Zato je njegova vztrajnost in entuziazem pri snovanju tega projekta, snemanju filma, v katerem je scenarist, režiser, kameraman in izvajalec hkrati, nekaj izrednega. Ne samo zaradi zgodbe o Zvonetu Čebulu, ampak zaradi zgodbe obeh akterjev na eni in na drugi strani kamere. Oba sta svojevrstna ustvarjalca, ki sta skozi film sporočila, da se le tako lahko ozremo k sočloveku. Z osebnim in nesebičnim pristo-

pom in cilji, ki delajo v prid drugemu. Tako se je tudi lotil projekta, za katerega pravi: Svet, ki ga zaznavamo skozi objektiv kamere je vedno ponotranjen. Za objektivom kamere in še prej scenarijem vedno stoji človekov um - s svojim objektivom. Opazovane podobe v svetu se zrcalijo v ogledalu, v katerem opazujemo svoj notranji svet. Videno nima absoluta, ker pripada posamezniku s "svojim" pogledom, s svojim umom, um pa je vedno omejen. Brezmejnost pripada individualni zavesti, ko preseže um.

Nekaj svojih misli ob projektu pa je avtor filma Jani Napotnik tudi zapisal in so bile prebrane na premieri, potrjujejo njegov namen in hkrati pojasnjujejo bistveni pomen filma.

Nahajamo se v času, ko so se pred natančno 104 leti dogajale pomembne stvari za Šoštanj. 27. maja 1911 je njegovo veličanstvo Franc Jožef I. izdal razglas, s katerim je povzdignil trg Šoštanj v mesto. Najpomembnejša osebnost, ki je imela največ zaslug za to, da se je Šoštanj smel poimenovati mesto, je bil Hans Woschnagg. Dogodek je izredno odmeval, svečana razglasitev pa je bila 28. junija leta 1911. To je bil hiter vzpon v razvoju kraja in hkrati intelektualni vrhunec Šoštanja. Med pomembnejše osebnosti iz 19. stoletja in vse do druge svetovne vojne, ki so bile prisotne v

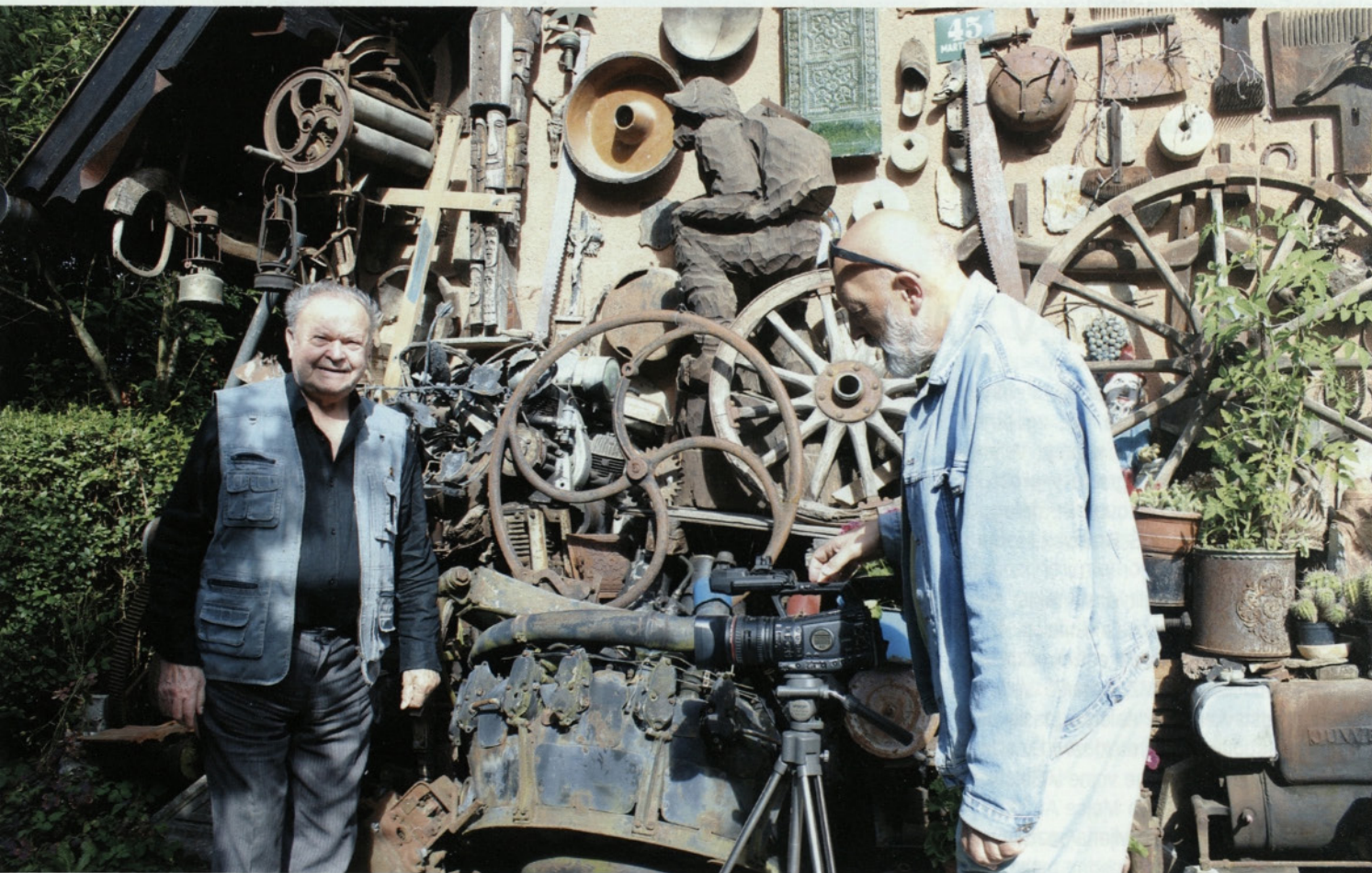

Foto: Milojka B. Komprij

Foto: arhiv vile Mayer

zgodovini našega mesta, spadajo: Franc Woschnagg, Josip in Mihael Vošnjak, Peter Mussi, dr. Fran Mayer, Franc Hribernik, Ivan Napotnik, Jože Lampret, Davorin Ravljen, Alojz Kojc, Dušan Mravljak, Biba Roeck, narodni heroj in pesnik Karel Destovnik Kajuh.

Šoštanj je leta 1963 doživel tudi svoj padec, ko so mu odvzeli politično, gospodarsko in upravno vodenje Šaleške doline. Materialni in predvsem duhovni potencial je pričel padati. Razvoj mesta je bil upočasnen in s potopom Družmirja obsojen bolj kot ne na stagnacijo.

Vendar se občani Šoštanja skozi dolga leta nismo vdali. Šoštanj je zaradi TEŠ 6 danes v slovenskih medijih najpogosteje omenjeno mesto – velikokrat v negativnem smislu, zato je potrebna še večja samozavest, ki jo Šoštanjčani prav gotovo lahko imamo. Mi gradimo svoje mesto, mesto svetlobe vztrajno, tako v materialnem še bolj pa v duhovnem smislu.

Šoštanj ima tudi v polpretekli zgodovini in v današnjem času ustvarjalne ljudi, naj jih nekaj naštejemo: Viktor Kojc, Karel Kordeš, Jože Klančnik, Bogdan Menih, Silvo Tamše, Branko Škruba, Milivoj Jarnovič, Matjaž Natek, Cvetka Tinauer, Tone Ravnikar, Peter Rezman, Milojka Komprej, Vilma Fece, Darko Menih, pevci pod vodstvom Anke Jazbec, Danica Pirečnik, godba Zarja, planinsko društvo in Bojan Rotovnik kot predsednik planinske zveze Slovenije, Jože Svetina, gasilsko društvo, taborniki rodu Pusti grad. Lahko bi še naštevali, prav gotovo smo koga izpustili - pomembno pa je samo to, da so. Potrebna je velika vztrajnost, saj boj za kapitalsko prevlado danes pušča človeka v težkem položaju, ne samo v ekonomskem smislu, ampak tudi v razvrednotenju človeka kot socialnega in zavestnega bitja.

Današnji slavjenec Anton Zvone Čebul pravi, da je človek brez narodne zavesti kot drevo brez korenin, sedanost brez vedenja o preteklosti pa osiromašena. Človek, kot je Zvone Čebul, je lahko zgled vsem, kako z ljubeznijo osmisli življenje. Njegova ljubezen je zbiranje narodovega blaga, ga postavljati na ogled in nesebično deliti med ljudi. Njegova strast, podkrepljena z znanjem, je lahko izziv za naslednje generacije, kako ohraniti preteklost v sedanosti. Vsak človek, ki deluje za skupnost, se odreče tudi delu sebe, raztaplja svojo osebnost v morje skupnih ustvarjalnosti. Zvone Čebul spada med zbiratelje v Sloveniji, ki zbirajo najrazličnejše stvari, njegova zbirka pa velja za eno izmed največjih. Vsak človek je zgodba zase in Zvone Čebul je velik v zbirateljstvu. Pa ne gre zato, da bi tekmovali in umeščali, gre za to, da je velik sam po sebi. Izoblikovalo ga je življenje, da lahko zbira, kar je potrebno zbrati. Zbira že preko sedemdeset let. Nam daje v pogled in nas spodbuja, da postanemo ljudje, ki smo rahločutni do sebe in okolice. Človek ni danost, je rast, je trud, je intelekt in zavest. Samo socialno naravnani človek je lahko širok in lahko hodi izven utečenih krogov z veseljem v srcu. Napisati knjigo, pesem, zbrati pomembne stvari, peti, plesati, igrati, zgraditi, deliti, vse to, predvsem pa deliti sebe v celoto. Se iztrošiti in na koncu umreti, zbrati, razdeliti, da lahko zopet živimo življenje. Zvone Čebul je vesel, da ga podpira župan Darko Menih, da so še ljudje, ki razumejo in imajo odprto srce. V vili Mayer si lahko ogledate Čebulovo razstavo, ki je odprta od leta 2010. Veliko predmetov iz njegove zbirke pa še čaka, da bi bili lahko na ogled vsem. Šoštanj in ljudje v njem smo lahko ponosni na svojo vlogo v prostoru in času.

Anton Zvone Čebul – Šoštanjčani smo ponosni na vas, ste naš častni občan in vam zatorej ob 70-letnici vašega zbirateljstva čestitamo in se vam zahvaljujemo za vaše delo.

Še nekaj podatkov za tiste, ki gospoda Čebula ne poznajo. Zvone Čebul, ki je rojen 1.1. 1933 v Šoštanju in je do upokojitve delal v termoelektrani Šoštanj kot kotlovski strojnik in kot delovodja, se je z zbirateljstvom začel ukvarjati že med 2. svetovno vojno in do sedaj zbral na tisoče predmetov. Nekateri so za ohranjanje narodove zgodovine neprecenljivi. Del njegove zbirke, sakralni kipi, rokopisi, knjige, kamni...so od leta 2010 razstavljeni v Mayerjevi vili. Prejel je več nagrad in priznanj, med drugim je tudi častni občan Občine Šoštanj.

Na premieri je v kulturnem dogodku sodeloval sekstet Anima Vita, šoštanjski župan Darko Menih pa je obema ustvarjalcema iskreno čestital. Poudaril je pomembnost projekta in pomen Čebulovega življenjskega dela za lokalni prostor. Ker letos zaokrožujemo 70 letnico njegovega zbirateljstva, se v okviru tega napovedujeta še dva dogodka, vabljeni pa tudi k ogledu filma, ki bo gotovo predvajan še večkrat.

Napovedujemo še dva dogodka:

Jeseni, 22. septembra, bodo v sklopu 70-letnice zbirateljstva odprli majhno razstavo o cerkvi sv. Mihaela v Družmirju. Zaradi premogovništva je bila cerkev natanko pred štiridesetimi leti porušena. 1. oktobra pa bodo imeli člani Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva v Vili Mayer pogovor s svojim častnim članom Zvonetom Antonom Čebulom. Tudi takrat vabljeni na ta dva zanimiva dogodka.

Z LESOM V SVET

Bil je čas, ki ga opisuje tudi pisatelj Oskar Hudales, ko so ljudje na podeželju, kmetje in gozdarji ter kasneje pri transportu in žaganju lesa umirali, da bi nahranili svoje, takrat še številčnejše družine.

Denarja ni bilo, zemlja je dala malo, le les se je prodajal na Hrvaško, v Srbijo in vse do črnomoških dežel. Pri tem so imeli levji zaslužek trgovci z lesom, prekupčevalci in mešetarji, ki so, kot še dandanašnji, na lahek način ožemali

nepoučene ljudi s podeželja. Zdaj so nekatere takšne zgodbe ohranjene le še v ustnem izročilu, v knjigah, v dramski obliki pa le izjemoma. To se je v izdatni meri posrečilo skupini amaterskih mlajših in igralcev srednjih let, ki so v zibelki lesa v Zgornji savinjski dolini postavili v muzej Vrbovec prav posebne zgodbe na to temo. Včerji v Zgornji savinjski in Šaleški dolini so sekali les v gozdovih ter ga žagali na vodnih žagah venecijankah in ga splavarili po narasli Savinji do zidanega Mostu ter

po Savi na Hrvaško, v Srbijo in še dalje. O tem so se ohranile redke napisane zgodbe, literarna dela, zbirki v Muzeju Vrbovec v Nazarjah ter Flossarska zbirka na Ljubnem ob Savinji. Še sveža pa je najnovejša odrska priredba, dramaturgija po knjižnem zapisu Oskarja Hudalesa, ki so jo predstavili v muzeju gozdarstva in lesarstva v Nazarjah pred kratkim. Skupina organizatorjev in izvajalcev (Zavod Poseben dan in KD Franc Herle iz Solčave, KUK Potovke ter združeni kulturniki iz občin Zgornje savinjske doline in Muzej Vrbovec) so v muzeju v Nazarjah premierno predstavili izjemno etnografsko obarvano predstavo *Z lesom v svet*. Tako aktualna vsebina je posegla v čase med obema vojnama, ko so se ljudje na podeželju v Zgornji Savinjski dolini prebijali do kruha, četudi za ceno zdravja. Gre za dramaturgijo zgodbe po knjižni predlogi pisatelja Hudalesa Postelja gospoda Fibriha, ki je nastala po pripovedovanju Oskarjevega očeta (doma na Rečici ob Savinji, kjer je mladi Hudales preživel mladost). Povest je obdelal Jernej Slapnik Nejc in jo dramaturško ter režijsko postavil na oder s skupino mladih amaterskih igralcev in umetnikov, tokrat združenih pod streho Muzeja Vrbovec z Barbaro Šoster Rutar, ki je dom ohranjanja spomina gozdarsko-lesarskih vsebin in širše. V interaktivni predstavi, ki se dogaja v avtentičnem okolju muzeja tako, da so povezane vsebinske slike del dogajanja v živo, gledalci pa se na osnovi okvira zgodbe in domišljenega vodenja v časovnem dogajanju, premikajo od prizorišča na prizoriščem ki so v muzeju razstavljeni eksponati kot kulise iz resničnega sveta bližnje preteklosti. Zgodbo *Z lesom v svet* (iz Zgornje savinjske doline do Zagreba po Savinji in Savi) so uprizorili Laura Kladnik, Petra Kopušar, Jernej Slapnik, Katarina Fužir, Urban Hrastnik, Bojan Štrukelj, Darija Marovt, Dejan Ikoč, Adrijana Supin, Dejan Ugovšek, Tomaž Čretnik ter Marko Slapnik. Več kot uro dolg niz zgodb, smiselno povezanih v celoto prikazuje, kako so podirali in spravljali les v dolino na preprostih, na z muko izdelanih lesenih drčah (rižah), ga marsikje plavili po vodi do žagalnic, kjer so ga sušili, razžagovali in suhega povezovali v splave (flose) in ga po vodi tovorili do kupcev v sosednje dežele. Pri izvedbi se na prizorišču v okolju muzeja, ki je opremljen s samimi lesnimi simboli, po ogledu ene, premaknejo k drugi gledalci, ki jih vodita spremljevalki z vezno besedo, vse pa tako spontano, da razen napornega stanja, spominja na dogajanje v živo. Predstavo je tako potrebno doživeti tam, kjer je nastala in tam, kjer je najbolj pristna in obdana z vonjem po dišečem, starem lesu. Ponovljivo v malih odtenkih različnosti, a vsakič le v nazarskem muzeju v gradu Vrbovec, ki je mesto lesenih legend in kraj etnografije Zgornje savinjske in Zadrebke doline.

Skrb je trla tudi odgovornega moža za splavljanje po deročih rekah.

Foto: Jože Miklavc

Kmet ki je moral za bagatelo prodati gozd je bil v hudi stiski prej in po tem.

Foto: Jože Miklavc

Jože Miklavc

»FORMA VIVA« V BELIH VODAH

Vnedeljo, 14. junija je v parku bivše OŠ Bele Vode potekala otvoritev razstave lesenih skulptur na prostem »Forma Viva«, s katero se je predstavil domači ustvarjalec Gregor Petkovnik.

Razstavo so v okviru svojega 10. jubileja organizirali člani Društva Vulkan iz Belih Vod in je sestavljena iz 12 lesenih skulptur po izboru avtorja Gregorja Petkovnika.

Les nam je vsem domač. V obliki mize, s katere jemo ali omare, kjer hranimo stvari. Predstavlja nam ogenj v domačem ognjišču in prijeten vonj na sprehodu po gozdu. Gregorju pa les pomeni mnogo več. S pomočjo domišljije in neizmerne ljubezni do narave izpod njegovih spretnih prstov nastajajo umetnije, ki jemljejo sapo.

Ob pogledu na njegove prekrasne skulpture smo začutili neverjetno toplino, harmonijo in romantiko. Kreativnost, izdelana z motorno žago nas je očarala, saj se je park v Belih Vodah za urico ali dve spremenil v pravljico deželo, kjer smo dobili občutek, da bodo liki vsak trenutek oživel in nam razkrili skrivnosti svojih oblik.

V kratkem kulturnem programu, ki je popostril otvoritev razstave, so sodelovali Maša in Maj Goličnik s pesmijo »Tam pod Smrekovcem« in Franci Klavž z recitacijo pesmi »Moje planine«, obe izpod peresa Ivana Pudgarja st. Na violino pa nam je zaigrala mlada violinistka Maša Goličnik. Razstavo je v svojem govoru strokovno ocenil in pohvalil tudi

Foto: arhiv društva Vulkan

Uroš Potočnik, akademski slikar in dobitnik letošnjega Jakopičevega priznanja.

Slavnostne otvoritve se je udeležilo lepo število ljubiteljev umetnosti, med njimi tudi župan občine Šoštanj, Darko Menih, ki je razstavo skulptur slavnostno odprl. Poudaril je, kako pomembna je kultura in ohranjanje starih ljudskih šeg in navad ter izrekel čestitke Društvu Vulkan za 10. jubilej, ki ga letos praznuje. Prav posebno pohvalo z njegove strani in s strani

predsednice Društva Vulkan, Marjete Mazej, pa je prejel avtor razstave, Gregor Petkovnik, ki se je v svojem govoru predstavil na svoj prisrčen, skromen, predvsem pa zelo simpatičen način.

Za okusno pogostitev z domačimi dobrotami so poskrbele članice Društva Vulkan.

Razstava, ki je požela veliko zanimanja med prisotnimi, bo na ogled do pozne jeseni. Vstop je prost. Vljudno vabljeni.

Društvo Vulkan

GLINA V ROKAH OTROK

Vtok, 2. junija, so nas v knjižnici obiskali otroci likovnega krožka, Vrtec Šoštanj, enota Urška Topolšica.

Staršem in obiskovalcem knjižnice so s pesmijo predstavili razstavo svojih glinenih izdelkov. Neverjetno, kaj vse nastane izpod spretnih prstov, ki se srečajo z glino.

Razstava je na ogled do konca meseca avgusta.

MB

Foto: MB

Foto: MB

KO SREČAVA SE SPET ČEZ DVAJSET LET

Na parkirnem prostoru je bila gneča. Dvakrat sem že obvozila vrsti vozil, upajoč, da bom pravi čas na pravem mestu, ko bo kdo speljal izpred trgovine. S kotičkom očesa sem zagledala avto, ki je vzvratno lezel iz linije. Hitro sem prižgala smernik, upajoč, da si ne bo kdo drznil smukniti na prazno mesto pred menoj, kajti čakajočih je bilo več vozil z vseh strani pred vhomom v blagovnico. Previdno sem zlezla v ožino, komaj dovolj široko za mojo Kio. Levi in desni sta parkirala čez označeni črti in s težavo sem se splazila skozi komajda odprta vrata.

»Šoferka si pa! V tole luknjo ga ne bi spravil vsak!« sem zaslišala, ko sem vlekla torbico z zadnjega sedeža.

Z glavo še pod streho sem obstala in trdno stisnila ročaj torbice. Šoferka...tako je zazvenel tisti R, da sem takoj vedela. Šoferrka. Nihče ga ni potegnil tako, kot bi z jezikom zdrsnil preko treh komajda zaznavnih ovir. Potegnila sem se ven, pogladila pramen las s čela in dvignila pogled. Nekaj trenutkov nisem mogla reči nič. Moje oči so se potopile v njegove, mandljeve, ozke, s komajda izraženimi zabuhlinami, kot bi

bil po dolgi noči zlezal izpod odeje. A tudi ob večerih je imel vedno takšne...

»Stane!«

»Videl sem te v avtu, ravno tja sem pogledal, ko si se pripeljala. Ne morem verjeti, da sva se srečala. Takoj sem te spoznal, saj se nisi nič spremenila.«

»Seveda ne, kdo se pa v dvajsetih letih spremeni?«

»V enaindvajsetih! 12. decembra 1993 je bilo!«

»Kaj pa delaš tukaj?« Hvala bogu, da se mi je z jezika popeljalo edino smiselno vprašanje, ki mi je prišlo na pamet. V glavi sem imela meglo, kot takrat, ko sem s ščemetajočim trebuhom slonela na prvem zmenku z njim in se ga plaho dotikala s konicami prstov.

»Trgovski potnik sem, službeno sem tukaj, prvič, ker smo šele podpisali pogodbo z Mercatorjem. Kaj pa ti, kot vem, še vedno živiš v teh krajih?«

»Ja, v svoji rojstni hiši sem ostala. Ni mi treba hoditi v službo, kmetujemo in kar gre nam nekako.«

»A tako! 2069 metrov od mostu padajočih!« Z roko je pokazal tja, kjer se je čez rečico pel

most, a je pogled nanj zastirala stolpnica. Na tistem mostu mi je takrat spodrsnilo, a me je ujel, da nisem zares padla. Tam sva se potem dobivala, dokler nisem imela 18 let in sem si upala doma povedati, da imam fanta in sem ga smela prvič pripeljati. Na mostu padajočih, tako sva ga krstila in se ob tem režala do onemoglosti, kajti krstni obred je opravil s pravo žegnano vodo. Mimoidoči so se ustavljali in zmajevali z glavami in ne le enkrat sva slišala »današnjo mladino«.

»A še veš al kaj?«

»A ti si pozabila al kaj?«

»Nisem, samo ne vem, če je točno, ker si meril s koraki.«

»Za mene je bilo točno. Vedno sem delal enako dolge korake.«

Najine oči, kot bi se zalepile. Nihče ni prvi umaknil pogleda.

»Bibi, greva na kavo?«

Greva! Ta njegov R, pravili so, da spodreže, ampak jaz sem bila zaljubljena še v to.

»Drugače sem Brigita.«

»Za mene boš zmeraj Bibi.«

»Pa greva!«

Rekla sem nalahno, kot kdo, ki si zažvižga,

Vir: splet

Vir: splet

ko gre ponoči mimo pokopališča. A v meni je vse drhtelo. Saj ni mogoče, dvajset let. Vmes je velik del najinega življenja. Vsakega posebej. Ne morem drhteti zdaj.

»A že piješ sladko, ali še zmeraj brez?«

»Kaj pa ti?«

»Jaz je sploh več ne pijem.«

Naročila sva, jaz grenko kavo, on čaj. Molče sva srebnila prvi požirek in hkrati dvignila obraza izza šalic.

»A se kdaj spomniš name, Bibi?«

»Zakaj bi se, svojo pot si šel.« Tako sem vedela, da ni zvenelo prepričljivo.

»Bibi, a si že slišala za mladega človeka, ki ni storil napake? Ta je bila moja največja.«

Zardela sem. Moj bog, ženska, 42 let imaš.

»Ne vem, kako si čutil. Kar izginil si. Menda na ladjo.«

»Nikoli več tako, kot do tebe. Ampak bil sem mlad, mislil sem, da moram še okušati življenje, bal sem se, da bi šlo mimo. In sploh si nisem znal predstavljati, da bi živel na kmetiji.«

»Saj, kmetija. To pa res ni bilo za tebe, ampak takrat nisem mislila tako. Vse se mi je zdelo enostavno, samo da bi se imela rada. Ti pa na ladjo!« Kisel smeh mi je zmrznil na ustih. »Stane, tisti listek pa res še hranim, saj veš, kaj mislim, tisti listek, ki si mi ga zataknil za ogledalo v moji sobi.« Nikoli ne bo izvedel, kolikokrat sem ga brala, vonjala, obračala, iskala čudežno znamenje, da se je samo šalil in da ni konec.

»Tisto z ladjo je bilo čisto brez veze, še eno leto nisem zdržal. Tam bi bil postal še drogeraš, a veš, kaj so mornarji! Na kratko je srknil in sled očitka sem zaznala v besedah: »Zakaj me pa nisi nikoli poklicala?«

»Zakaj pa nisi ti mene?«

»Ker mi je to branil nekakšen neumen ponos. Neštetokrat sem držal telefon v roki, pa

nisem poklical.« Oba sva molčala.

Pod prtom, ki je visel z okrogle mizice, sem začutila njegovo dlan na svoji roki. Z očmi sem ošinila ljudi v bifeju. Majhno mesto, sredi delovnega dne je bilo gostov malo in pravzaprav nikogar nisem poznala. Oka je kar odrevenela. Nisem je umaknila.

»Bibi, vesel sem, da sva se srečala. Zdaj bi ti rad povedal, da nisem bil tako pokvarjen, kot se ti je zdelo. Samo premlad. Da veš, slabo vest sem imel, zato te nikoli nisem iskal. Ko bi vedela, kolikokrat sem obžaloval. Kolikokrat sem premišljeval, zakaj se nisva srečala kakih pet let kasneje. Imel sem ženske, seveda. Ampak... potem sem tako ali tako zvedel, da si se poročila.« S kavno žličko sem mešala po prazni šalici in molčala.

»Bibi, a si srečna?«

»A ti si?«

»Tako kot večina, mislim, oba imava službi, sinova sta pridna, se uči...«

»Ali si se poročil iz ljubezni? Potem moraš biti zares srečen?«

»Bila je zaljubljenost, Bibi, zanosila je in tako. Nisva se poznala več kot pol leta. Družina, služba, saj nam je lepo. Imela sva krize, ampak zdaj je v redu. Ali sploh veš, kje živim?«

»Pravili so, da nekje na Dolenjskem. Več ne vem. Več mi ni treba vedeti.«

»No, Bibi, a si srečna? A imaš v redu moža in to?«

Skozi možgane mi je blisnilo: »Kaj se boš izpovedovala njemu, ki ti je takrat življenje sesul kot skodelo iz porcelana? Ali si pozabila, kolikokrat si jokala, si želela smrti, se napila do pozabljenja?«

»Imam. Pošten je, priden, nikoli me ne vpraša, kam sem dala denar, rad nas ima.«

»A si srečna?«

Oči mi je vleklo v njegove, a sem prebrala njegov obraz... vem, čez tri leta bo abrahamovec. Takrat sploh ni bil tako zelo mlad. Lasje se mu že redčijo, dve gubi na čelu sta vrezali sled in pri ustih je po ena pokončna na vsaki strani, mogoče od smeha, vedno se je na široko smejal. Oči, te so enake.

Zazvonil je moj telefon.

»Oprosti, mož me kliče...Zdravo, ja, še sem v mestu. Piment, jebela, res sva ga pozabila kupiti. Prinesem. Adijo, se vidiva!«

»Jutri bomo imeli kolone, nekaj moram še kupiti. Šla bom.«

»Aha. A že. Bi mi dala številko, te bom kdaj poklical, ko bom hodil po vaših koncih?«

»Raje ne.«

»Zakaj ne? Veš koliko si imava še povedati?« je približal obraz in močnejše stisnil mojo roko. Zavohala sem Old spice in gozdne sadeže. Spet tisti ščemet. Kdaj sem ga nazadnje občutila?

»Zato, ker se nikoli ne igram z ognjem, preveč peče!«

Potegnila sem roko iz njegove in skušala obleči plašč. Tudi on je vstal in mi nastavlil rokav. Kakšna glasba se je vrtela prej, se sploh nisem zavedala. Ko sva stopala proti izhodu, je pela Nuša. Ko srečava se spet čez dvajset let, v oči si bova zrla brez besed.

Na parkirišču sva si stisnila roki. Premočno me je držal. »Bibi, reci, da mi ne zameriš, da si mi odpustila in da nisi jezna name!«

»Adijo, Stane.« Veliko let je minilo. Zasukala sem se na peti in stopila v trgovino.

Ko sem speljala s parkirišča, je še kar stal tam in gledal. Priprto, s tistim leskom v ozkih mandljevitih očeh. Trdno sem stisnila volan in skušala misliti na to, ali še kaj manjka za jutrišnje kolone.

POSTALI SMO »ZMIGOVALCI«

Pomlad je bila lepa in predvsem topla, zato starejši otroci podajajo v gozd na različne orientacijske pohode, izlete, drugi

raziskujejo travnik, izdelujejo sirupe iz rezgata in smrekovih vršičkov, vsem pa je skupno vsakodnevno gibanje.

Foto: arhiv vrtca

KO BOM VELIK-A

Foto: arhiv vrtca

NARAVA V VRTCU

Prav zato, ker je narava tako edinstvena in ker smo tudi mi del nje, se v vrtcu v vseh starostnih skupinah večkrat srečujemo z vsebinami, ki jih prevzamemo iz narave.

Narava je posebno področje, preko katerega otroci spoznavajo živali, rastline, neživo naravo in pojave okoli sebe. Spoznavajo raznolikost in lepoto narave, odrasli pa jim privzgamemo pozitiven odnos do nje.

V skupini najmlajših članov vrtca Biba smo si uredili naravoslovni kotichek. Posejali smo različna semena, jih skrbno zalivali in vsak dan opazovali. Otroci so komaj čakali, da bodo

opazili kakšno spremembo in pokazali pravo navdušenje, ko so na plano pokukale prve rastline.

V koticčku so imeli na razpolago tudi zelišča, izvedli so, da si lahko iz njih skuhamo čaj, ali jih dodamo k jedem, da te bolj dišijo. Trgali so cvetove kamilice in liste mete, jih mečkali ter vonjali. V juhi smo odkrili peteršilj in lovorjev list ter jo še z večjim užitkom pojedli.

Največje veselje in zanimanje pa sta vzbudila dva velika polža s hišico, ki smo jima uredili začasno bivališče v naši igralnici. Najprej smo morali ugotoviti, kaj polža sploh potrebujeta za svoj dom. Pogledali smo v enciklopedije in jima

Kako pomembno je zdravje in z njim povezano gibanje spoznavamo z vsakodnevnimi jutranjimi gibalnimi vajami in zdravo prehrano, za katero je v vrtcu odlično poskrbljeno. Ob 70. letnici Cicibana smo izvedli gibanje z »Modrim medvedkom« in se preizkusili na različnih poligonih s številnimi rekviziti. V okviru projekta »Otroci tečejo«, ki ga organizira Olimpijski komite Slovenije z Ministrstvom za šport, pretekli 100m. Sliši se malo a za naše male nogice je to bil velik dosežek na katerega so bili zelo ponosni. Tako smo se pridružili vseslovenskemu najštevilnejšemu teku otrok. Predvsem je pomembno, da so se otroci pri tem zelo zabavali in nekateri pretekli dosti več.

Ker narava žari v svojih barvah v njej spoznavamo najrazličnejše živali, ki jih z lupami in raziskovalnimi posodami iščemo v okolici vrtca. V senci na igrišču pa se radi predajamo igri v peskovniku in gibanju na igralih.

Mateja Grabner

Vnaši skupini smo se odločili, da bomo spoznali različne poklice. Informacije smo iskali v knjigah, strokovni literaturi, na spletu.

Obiskali smo kozmetičarko, policiste, ravnateljico, kuharice, hišnika, prodajalko... Vsi so nas prijazno sprejeli in nam predstavili svoj poklic. V igralnici smo se igrali različne simbolne igre (trgovina, zdravnik, frizer...) izmenjevali smo si vloge, komunicirali, izražali čustva. Veliko smo likovno ustvarjali in izdelke razstavili v igralnici. Zdaj vsi vemo, kaj bomo, ko bomo veliki.

Romana Cverle Krajnc in Tina Grebenšek

pripravili zemljo, travo oz. rastline ter veliko solate. Peli smo pesem o polžu, ki pravi: »Leze, leze polžek počasi ...«, in ugotovili, da polži le niso tako počasni in bi nam hitro zlezli proč, če ne bi skrbeli zanje. Tudi otroci, ki so se plazili kot polži so bili hitri in so zlezli pod vsako oviro.

Na sprehodih smo svoja raziskovanja narave še razširili in odkrivali njena bogastva. Ogleovali smo si različne enciklopedije in poslušali zgodbe o gosenci, pikapolonci, čebeli, metuljih. Strokovne delavke so za otroke pripravile glasbeno predstavo Trije metulji.

Damjana Sečki

SPREJEM ZA NAJBOLJŠE OSNOVNOŠOLCE

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je v torek pripravil sprejem za najboljše šoštanjske devetošolce. Takih, ki so imeli vseh devet let šolanja odličen uspeh, je bilo letos petnajst. Sprejem je potekal, kot je v zadnjih letih že v navadi, v Vili Mayer, kulturni program pa sta pripravila Jan in Žan Novak z izvrstnima točkama s klavirsko harmoniko.

Župan je najboljšim osnovnošolcem čestital in jih pohvalil za odlično delo v devetih letih šolanja. Zaželel jim je veliko sreče tudi v prihodnje, v nadaljnjem šolanju in življenju. Učenci so za nagrado prejeli knjižni nagradi – zbirko Kajuhovih pesmi in Pozdrav iz Šoštanja.

S takšnim sprejemom želi Občina Šoštanj mladim izkazati pozornost in jim hkrati sporočiti, da so opaženi ter cenjeni.

Najuspešnejši devetošolci v šolskem letu 2014/2015 v Šoštanju so bili: Tina Lihteneker, Nika Krošel, Neja Kotnik, Petja Plamberger, Pika Potočnik, Tina Rotnik, Lara Acman, Kilian Čop, Ajda Dobnik, Matija Kugovnič, Anja Mazej, Tjaša Srotič, Žan Novak, Pija Plaznik in Urban Prosenjak. Župan se je zahvalil tudi razredničarkam vseh treh devetih razredov Anici Pudgar, Miji Žagar in Ireni Rotovnik Aplinc ter ravnateljici mag. Majdi Zaveršnik Puc. Osnovno šolo Karla Destovnika-Kajuha v Šoštanju zapušča deseta generacija devetošolcev, pred tem sta bili v Šoštanju dve manjši šoli.

Prihodnje leto se vpisujejo štirje prvi razredi, podružnična šola v Ravnah pa zapira svoja vrata, saj je bilo vpisanih premalo otrok.

Tjaša Rehar

Foto: arhiv Občine

ZLATI BRALCI

Zaključna prireditev **BRALNE ZNAČKE** za 36 učencev devetih razredov naše šole, ki so vseh devet let pridno brali in osvojili spominsko priznanje za zvestobo lepi knjigi in Kajuhovi bralni znački, je bila v torek, 2. 6. 2015, ob 11. uri v dvorani Doma kulture Velenje.

Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje je za vse bralce organizirala gledališko predstavo Prosto po Prešernu v izvedbi Cankarjevega doma in Zavoda Margarete Schwarzwald.

Zlati bralci so poleg spominskih priznanj prejeli tudi knjigo Janje Vidmar in Benke Pulko Otroci sveta. Čestitava vsem devetošolcem, ki so vsa leta aktivno sodelovali v akciji »S knjigo v svet«, in želiva, da bi dobra knjiga ostala njihova zvesta spremljevalka v življenju.

Knjižničarki: Lidia Frelj in Brigita Grobelnik

Foto: arhiv OŠ KDK Šoštanj

KNJIŽNICA POLETI

Prihaja poletje, čas zasluženih počitnic in dolgih poletnih večerov. V Mestni knjižnici Šoštanj smo zavihali rokave, ne samo zato, da nam ne bo prevroče, pripravili smo pester nabor poletnega branja, tudi vrečke presenečenja za tiste, ki se želite prepustiti našemu izboru kvalitetnega branja. V času, ko je knjižnica odprta se lahko preizkusite v zlaganju lego kock in sestavljanju puzzle sestavljank ali pa se udeležite poletne šole kegljanja. Preizkusite se v poletnem knjižnem kvizu, vendar pozor, nevarnost nagrade je velika. V mesecu juliju in avgustu pa je knjižnica odprta po poletnem delovnem času in sicer:

POLETNI ODPIRALNI ČAS v juliju in avgustu

ponedeljek in sreda: od 12.00 do 18.00 petek: od 8.00 do 14.00

V Mestni knjižnici Šoštanj v juliju in avgustu pripravljamo poletno obarvane koticke označene z oznako POLETNO BRANJE in VREČKE POLETNEGA BRANJA. Da boste lažje in hitreje izbrali gradivo za počitnice in dopust!

V »Vrečko poletnega branja« smo vložili pet knjig po našem izboru. Naslov knjig ne vidite dokler ne pridete domov. Če zaupate našemu izboru poletnega branja, vzemite pripravljeno vrečko in jo pokažite pri izposojnem pultu.

Vsebina vrečke: v vrečki je nekaj ljubezenskega, začinjenega z zgodovino. Za dvig adrenalina in želje po akciji smo dodali ščepec kriminalnega. Okus smo izboljšali s pustolovskim in na koncu za popestritev dodali še malo domačega...

V juliju in avgustu vas v Mestno knjižnico vabimo v ponedeljek in sredo od 12.00 do 18.00 ure in v petek od 8.00 do 14.00 ure.

Želimo Vam prijetne poletne mesece ter obilo zabave ob branju!

Poletno branje

V Mestni knjižnici Šoštanj v juliju in avgustu

pripravljamo poletno obarvane koticke označene z oznako POLETNO BRANJE in VREČKE POLETNEGA BRANJA.

Da boste lažje in hitreje izbrali gradivo za počitnice in dopust!

Se prideš igrat?

Na otroškem oddelku pripravljamo lego in puzzle igralnico za otroke.

Najmlajše pa bodo pričakale pravljíčne pobarvanke in barvice.

Igralnice izvaja prostovoljka Gabriela Pintarič.

Poletna šola Kegljanja

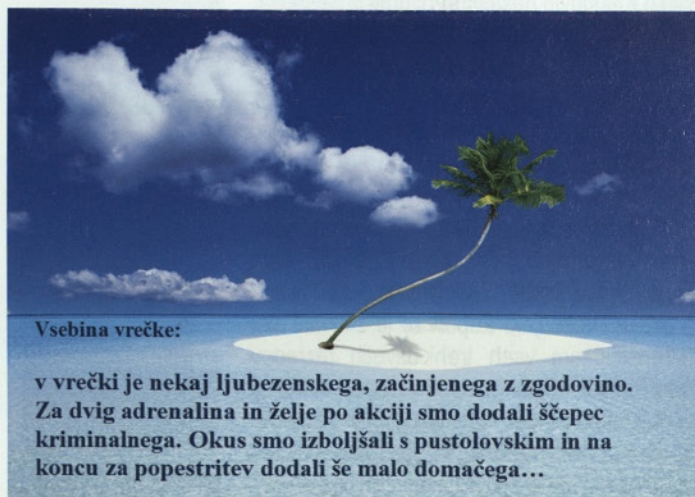
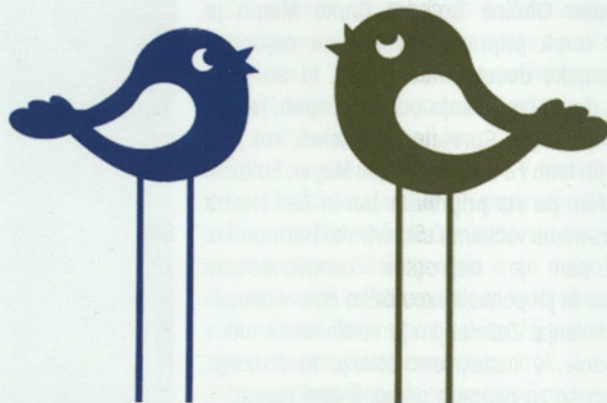
Preizkusite se v kegljanju. S seboj prinesite športne copate.

Mestna knjižnica v sodelovanju z Medgeneracijskim središčem Šoštanj in Kegljaškim društvom Šoštanj vabi k aktivnem počitnikovanju.

Poletni kviz

Poletni kviz je namenjen vsem osnovnošolcem.

Rešite ga in morda osvojite nagrado!

Vsebina vrečke:

v vrečki je nekaj ljubezenskega, začinjenega z zgodovino. Za dvig adrenalina in želje po akciji smo dodali ščepec kriminalnega. Okus smo izboljšali s pustolovskim in na koncu za popestritev dodali še malo domačega...

BOGOSLUŽNA OZNANILA

Svete maše na 13. nedeljo med letom, 28. junija, 2015:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri (skupni krst).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Sveti Križ ob 10.30 uri (lepa nedelja).

Svete maše na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, 29. junija 2015:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 19. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

Svete maše na praznik sv. Cirila in Metoda, nedelja 5. julija 2015:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri.

Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10.00 uri. (lepa nedelja).

Svete maše na 15. nedeljo med letom, 12. julija, 2015:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 10.30 (lepa nedelja) in 19. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

Svete maše na 16. nedeljo med letom, 19. julija, 2015:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10.00 uri.
Topolšica 10.30 uri (lepa nedelja).

Svete maše na 17. nedeljo med letom, 26. julija, 2015:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri (skupni krst).

Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Sveti Križ ob 10.30 uri (Anina nedelja).

Oratorij v Šoštanju 2015

Letošnji oratorij nosi naslov »Hočem biti svet«; pri nas bo potekal v tednu od 29.6. do 3.7.2015; in sicer vsak dan od 8.00 do 15.00, z možnostjo pol urnega dodatnega varstva pred in po oratoriju. Prvi dan bomo oratorij končali s sveto mašo ob 15.00 v mestni cerkvi.

Termini duhovnih vaj pri Svetem Križu:

Za bodoče birmance: 25-27. junij in 27-29. avgust obakrat z začetkom ob 18.00 uri in zaključkom ob 13.00 uri.

Poletne duhovne vaje za mlade naše dekanije bodo od 17. do 20. avgusta.

BLAGOSLOV KAPELE PRI KRIŽNIKU

Vnedeljo, 31. maja je pri Križniku v Lokovici potekal blagoslov obnovljene kapele.

Pobudniki za obnovo kapele, ki je bila nazadnje obnovljena leta 1970 so bili: predsednik odbora Jure Hrastnik, Vinko Kešpret, Zvone Kešpret, Danijel Bačovnik, Jože Katanec in Marjan Krumpačnik. V samem začetku so morali pridobiti soglasje, saj kapela stoji na Križnikovi zemlji in meji na Šoštanj in Lokovico. Za obnovo so prispevali krajanje Lokovice, veliko

zanimanje sta pokazali tudi KS Lokovica in KS Šoštanj, obnova pa je stala preko 3000 evrov. Poslikal jo je Tomaž Langus iz Topolšice. Na čudovitih slikah so upodobljeni Sveti Oče, Sveti Krištof, ki je zavetnik šoferjev in Sveti Urban, ki je zavetnik trte.

Blagoslov je opravil naddekan, Jože Pribožič, prisoten pa je bil tudi kaplan Marko Rakun. Nekaj besed je spregovoril šoštanjski župan, Darko Menih, zapele pa so pevke ŽePZ

Lokovica, vokalna skupina, zaigral je tudi delček godbe. Ob kapeli pa je ves čas blagoslova stala tudi bandera, ki jo krasí zavetnik Lokovice, Sveti Urban. Predsednik ustanovnega odbora, Jure Hrastnik je dodal, da jih je zelo razveselil številni obisk in še vreme jim je bilo zelo naklonjeno. Zahvalil se je ustanovnemu odboru za sodelovanje in pomoč ter za vse prispevke in pomoč krajanov v takšni in drugačni obliki.

Melita Jelen

Foto: Melita Jelen

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
delavnica	sreda, 1.7. od 13:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Osnove računalništva	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
kegljanje	sreda, 1.7. od 14:00 do 16:00	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
planinstvo	četrtek, 2.7. do 5.7.	Družinski planinski tabor (Zlatorog) (planinski tabor)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
rekreacija	petek, 3.7. ob 7:30	Jutranja telovadba	Park pri Vili Široko	MS Šoštanj in Šola zdravja
delavnica	petek, 3.7. od 8:30 do 10:00	Ustvarjalna delavnica skupaj z gostjo Melito Praznik	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
planinstvo	sobota, 4.7.	Stol (zahtevna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
delavnica	sobota, 4.7. od 8:00 do 14:00	Pirografska delavnica skupaj z gostom Tinijem (žganje v les)	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
rekreacija	ponedeljek, 6.7. ob 8:30	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 6.7. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjškem jezeru	Šaleški bridge klub
delavnica	sreda, 8.7. od 13:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Microsoft Word	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
kegljanje	sreda, 8.7. od 14:00 do 16:00	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
planinstvo	sobota, 11.7.	Skupna akcija Šaleških PD (zahtevne in lahke poti)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
rekreacija	ponedeljek, 13.7. ob 8:30	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 13.7. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjškem jezeru	Šaleški bridge klub

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
 delavnica	sreda, 15.7. od 13:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Microsoft Excel	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 kegljanje	sreda, 15.7. od 14:00 do 16:00	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 planinstvo	sobota, 18.7. do 19.7.	Ziljske Alpe (Avstrija) (zahtevna in zelo zahtevna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
 rekreacija	ponedeljek, 20.7. ob 8:30	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 bridge	ponedeljek, 20.7. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
 delavnica	sreda, 22.7. od 13:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Microsoft Powerpoint	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 kegljanje	sreda, 22.7. od 14:00 do 16:00	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 plavanje	četrtek, 23.7. od 9:00 do 13:00	Tri urno kopanje v Topolšici	Terme Topolšica	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 delavnica	petek, 24.7. od 8:30 do 10:00	Ustvarjalna delavnica skupaj z gostjo Melito Praznik	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 rekreacija	ponedeljek, 27.7. ob 8:30	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 bridge	ponedeljek, 27.7. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
 delavnica	sreda, 29.7. od 13:00 do 17:00	Računalniška delavnica: GIMP – program za obdelavo slik	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 kegljanje	sreda, 29.7. od 14:00 do 16:00	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj

